

PÄÄTÖS

Nro 4/2014/1

Dnro ISAVI/3/04.08/2012

Annettu julkipanon jälkeen

24.1.2014

ASIA Ruplansuon turvetuotantoalueen ympäristölupa, Rääkkylä

HAKIJA Vapo Oy
PL 22
40101 Jyväskylä

HAKEMUS

Vapo Oy on 5.1.2012 aluehallintovirastoon saapuneella ja sittemmin täydentämällään ja muuttamallaan hakemuksella pyytänyt ympäristölupaa Ruplansuon 51,5 hehtaarin suuruisen uuden alueen turvetuotantoon Rääkkylän kunnassa.

Vapo Oy pyytää ympäristönsuojelulain 48 §:n 1 momentin mukaista oikeutta johtaa turvetuotannon vedet kiinteistöillä Miisku (707-407-11-55), Miisku I (707-407-1-74), Kuusela (707-412-16-7), Lamminsalo (707-407-11-54) ja Pukki (707-407-1-39) olevassa ojassa Sahinojaan.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 1 momentin 7 d) kohdan mukaan luvanvaraista toimintaa on turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus, jos tuotanto-alueen pinta-ala on yli 10 hehtaaria. Aluehallintovirasto on ympäristönsuojeluasetuksen 5 §:n 1 momentin 7 c) kohdan nojalla toimivaltainen viranomaisen turvetuotantoa koskevassa asiassa.

Veden johtaminen toisen ojaan liittyy käsiteltävään ympäristölupa-asiaan, joten aluehallintovirasto on ympäristönsuojelulain 48 §:n 1 momentin nojalla toimivaltainen viranomaisen asiassa.

HAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Toimintaa koskevat sopimukset ja alueen kaavoitustilanne

Hakija on vuokrannut Ruplansuolla yhteensä 9,2 ha tiloista 707-413-1-10 ja 707-413-1-41. Muu osa tuotantoalueesta on hakijan omistuksessa.

Hankealueella ei ole merkintöjä ympäristöministeriön 20.12.2007 vahvistamassa Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 1.vaiheessa, ympäristöministeriön 10.6.2010 vahvistamassa 2. vaiheen maakuntakaavassa tai maakuntavaltuuston 3.6.2013 hyväksymässä 3.vaiheen maakuntakaavaehdotuksessa.

1.vaiheen maakuntakaavassa hankealue kuuluu rantojen käytön kehittämisen kohdealueeseen (rk) ja rantarakentamisen solmukohtaan (ra), joiden suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota luonnonympäristön kestäväan käyttöön, vesihuollon järjestämiseen sekä rakentamisen sopeutumiseen maisemaan. Hankealueen pohjoispuolella noin kilometrin etäisyydellä on ohjeellisen ulkoilureitin merkintä.

2.vaiheen maakuntakaavassa alueen lounaispuolella on merkintä olemassa olevasta soranottoalueesta (EO 1, nro 50 Hepoharju-Mäensalonkankaat) ja turvetuotannon kannalta tärkeästä alueesta (tu, nro 54 Lakiansuo).

Toiminta

Yleiskuvaus toiminnasta

Toiminta on tarkoitus aloittaa ympäristöluvan lainvoimaiseksi tulon jälkeen. Kuntoonpanovaihe kestää 1–3 vuotta. Sinä aikana poistetaan puusto, rakennetaan tiestö, tehdään eristysojat ja paloaltaat sekä sen jälkeen vesiensuojelurakenteet (laskeutusallas ja pintavalutuskenttä), lasku- ja kokoojaojat sekä reuna- ja sarkaojat. Sarkojen pintakerros jyrsitään, asennetaan päisteputket ja kaivetaan sarkaojien lietsyvennykset.

Tuotantoalueen kokonaispinta-ala on 51,5 hehtaaria, josta on tuotettavia auma-alueita 5,2 hehtaaria. Pintavalutuskentän ala on 3,8 hehtaaria. Tukikohta sijoittuu lohkojen 1 ja 2 välissä kulkevan lastaustien kääntöpaikalle.

Alueella tuotettavat jyrsinpolttoturve ja ympäristöturve on tarkoitus kerätä mekaanisella kokoojavaunulla, pölynerottimella varustetulla imuvaunulla tai haku-menetelmää käyttäen. Kysynnän mukaan voidaan tuottaa myös palaturvetta. Keräilyä edeltäviä vaiheita ovat jyrshintä, kääntäminen ja karheaminen (paitsi imuvaunukeräilyssä). Turvetta tuotetaan kesäaikana 30–50 päivän ajan ympäri vuorokauden. Keskimääräinen tuotanto on noin 26 500 kuutiometriä jyrsinpolttoturvetta vuodessa, kun koko tuotantoalue on toiminnassa.

Energiaturve käytetään lähialueen voimalaitoksilla. Ympäristöturvetta käytetään kuivikkeena, kompostointiin, lietteen imeytykseen ja maanparannukseen.

Tuotannon loputtua arviolta vuonna 2040 alue siistitään ja tarpeettomat rakenteet ja rakennelmat poistetaan alueelta. Jos tuotannosta poistuu aiemmin tarkoituksenmukaisia kokonaisuuksia, jälkihoitotoimet ovat samat. Hakijan omistamat alueet kunnostetaan uuteen maankäyttöön. Jälkikäyttönä voi olla esimerkiksi metsittäminen tai viljely. Vuokra-alueen omistaja vastaa oman alueensa jälkikäytöstä.

Vesien käsittely ja päästöt vesistöön

Kuivatusvesien käsittelyyn kuuluvat sarkaojien lietsyvennykset ja sarkaojapidättimet sekä laskeutusallas ja pintavalutuskenttä. Laskeutusallas on poistopäästään padottava ja varustettu pintapuomilla. Vesi johdetaan pintavalutuskentälle ympärivuotisesti pumppaamalla. Pumppaamot ovat verkkovirtakäyttöisiä.

Pintavalutuskentän pinta-ala on 3,8 hehtaaria, mikä on 7,4 prosenttia valuma-alueesta. Kenttä on ojitettua suoaluetta. Ojat tukitaan 10 metrin välein oikovirtausten estämiseksi ja koko tehollisen pinta-alan hyödyntämiseksi. Turvepaksuus on keskimäärin 2,6 metriä ja kentän kaltevuus 0,3–0,6 prosenttia.

Hakemuksen mukaan kuivatusvedet johdetaan pintavalutuskentältä laskuojassa Sahinojaan ja edelleen Oravilahden kuivatusalueen eteläpuolisessa ojassa Hämeenselän Vänskänlahteen. Laskuojan pituus pintavalutuskentältä Sahinojaan on noin 650 metriä ja matka tuotantoalueelta purkureittiä pitkin Hämeenselän Vänskänlahteen on noin 11 kilometriä. Laskuojaa ei ole tarpeen ainakaan ensimmäisellä lupajak-solla suurentaa.

Hankealueen päästöjä vesistöön arvioidaan hakijan teettämän, hakemuksen liitteenä olevan 6.11.2009 päivätyn selvityksen ”Turvetuotantoalueiden vesistökuormituksen arviointi YVA-hankkeissa ja ympäristölupahakemuksissa” mukaisesti. Itä-Suomen pintavalutuskentällisten turvetuotantosoiden tarkkailutietojen perusteella Ruplansuon tuotantoalueen laskennalliset kuntoonpano- ja tuotantovaiheen päästöt ja nykyinen kuormitus (netto) ovat 15.4.2013 tehdyn hakemuksen muutoksen jälkeen seuraavat:

	Kiintoaine kg/vuosi	Fosfori kg/vuosi	Typpi kg/vuosi	Kemiallinen hapenkulutus kg/vuosi
Kuntoonpanon alku	1 500	23	360	1 700
Kuntoonpanon jatko	1 000	15	240	1 130
Tuotantovaihe	830	6	230	940
Nykyinen kuormitus	260	2	50	ei tietoa

Pintavalutuskentältä purkautuville kuivatusvesille hakija on esittänyt vuosikeskiarvona laskettuna seuraavat laatuvaatimukset: kiintoaine 8 mg/l, kokonaisfosfori 85 µg/l ja kokonaistyyppi 2 000 µg/l.

Pöly, melu ja liikenne

Turvetuotannon ilmapäästöt ovat tuotannosta ja lastauksesta syntyviä hiukkaspäästöjä sekä ajoneuvojen pakokaasupäästöjä. Kesällä tehtävä turpeen kuormaus karheelta kokoojavaunuun ja aumaus sekä lyhytjaksoisesti talvisin tehtävä lastaus ovat pölyävimpiä työvaiheita. Toisioerottimella varustetulla imuvaunulla ja mekaanisella kokoojavaunulla pölyäminen on melko vähäistä myös kuormausvaiheessa.

Turvepölyhiukkasista suurin osa on yli 10 mikrometrin hiukkasia, mutta pöly sisältää myös hengitettäviä hiukkasia (PM10, alle 10 µm) ja pienhiukkasia (PM2,5, alle 2,5 µm). Pölyämisen aiheuttama viihtyisyyshaitta ulottuu tutkimusten ja laskeumamittausten mukaan avoimessa maastossa noin 500 metrin etäisyydelle. Yli 1 000 metrin päässä tuotantoalueesta turvepöly ei enää sanottavasti lisää laskeumaa. Tuulen suunnan vaihteluista johtuen pöly ei leviä koko ajan samaan suuntaan. Tuotantoalueen reunalla alle 50 metrin etäisyydellä oleva puusto sitoo pölyn lähes kokonaan. Tuulen nopeuden ylittäessä 10 m/s tuotanto keskeytetään aina tulipaloriskin takia.

Melua aiheutuu työkoneista, turpeen kuormauksesta ja kuljetuksista. Tuotantopäiviä on vuodessa 30–50. Tuotantoalueen melu voi olla ympärivuorokautista. Hakemuksen mukaan jyrshintä ja turpeen nosto imuvaunulla aiheuttavat hetkellistä 55 dB(A) melua 100–200 metrin etäisyydelle. Turvekenttien kunnostustoimet aiheuttavat 55 dB(A) melutasoja 300–400 metrin etäisyydelle.

Energiaturve toimitetaan käyttöön pääasiassa lämmityskaudella marraskuusta huhtikuuhun keskitetysti yhdessä tai kahdessa jaksossa. Energiaturvetta ajetaan vuosit-

tain noin 220 rekkakuormaa. Ympäristöturvetta kuljetetaan alueelta ympäri vuoden. Liikenne kulkee tuotantoalueelta työmaatietä Kelväntielle ja edelleen Salokyläntietä, Kiteentietä ja valtatie 6 käyttökohteeseen. Tuotantokoneiden vetokoneet tuodaan työmaalle keväällä ja viedään syksyllä pois. Työmaaliikenne on pääasiassa henkilöautoliikennettä ja jossain määrin muuta raskasta liikennettä.

Varastointi ja jätteet

Ruplansuon alueella käytettävät polttoaineet säilytetään siirrettävissä säiliöissä, joiden koko on 3–5 kuutiometriä. Kevyen polttoöljyn suurin kerrallaan varastoitava määrä on alle 15 kuutiometriä. Öljyn kulutus on noin 33,5 kuutiometriä vuodessa. Voiteluaineet ja jätteet varastoidaan tukikohta-alueella.

Toiminnassa syntyvät jätteet*

Jätelaji	Jätetunnus**	Jätemäärä kg/vuosi	Varastointi ja käsittely
Jäteöljy	130208	230	jätepiste, vaarallisen jätteen keräys
Kiinteä öljyjäte	150202	40	jätepiste, vaarallisen jätteen keräys
Akut	160601	14	jätepiste, vaarallisen jätteen keräys
Sekajäte	200301	1 350	säiliö, kaatopaikka
Aumamuovit	020104	1 900	kasassa, paalaus, hyötykäyttö
Rautaromu	200140	155	kasassa, kierrätys

* Jätetiedot ovat alkuperäisestä hakemuksesta, jossa tuotantopinta-ala oli 71 ha.

**Ympäristöministeriön asetuksen yleisimpien jätteiden sekä ongelmajätteiden luettelosta (1129/2001) mukainen jätetunnus

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman (päiväty 30.10.2011) mukaan koko toiminnan aikana kertyy kantoja ja muuta puuainesta 38 800 kuutiometriä, kiviä 35 kuutiometriä, mineraalimaita 16 100 kuutiometriä ja laskeutusaltaan lietettä 70 kuutiometriä. Puujätteet varastoidaan tuotantoalueen reunoilla ja toimitetaan energiantuotantoon. Kivet käytetään teiden rungoissa tai sijoitetaan maaperään. Mineraalimaat käytetään taimikoiden kasvupohjana, pellon pohjamaana tai sijoitetaan oijen viereen, ja laskeutusaltaan liete siirretään tuotantoalueelle tai käytetään maisemoinnissa.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja ympäristön kannalta paras käytäntö (BEP)

Kuivatusvesien käsittely ympärivuotisella pintavalutuksella sekä muu toiminta alueella täyttää Ruplansuon olosuhteissa parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimukset.

Tuotantoalue, sen ympäristö ja toiminnan vaikutukset ympäristöön

Tuotantoalueen nykytila

Ruplansuon hankealueesta 8,5 hehtaaria on ojittamatonta ja 43 hehtaaria ojitettua suoaluetta. Alue koostuu kahdesta toisiaan lähellä olevasta osasta. Tuotantoalueeseen kuuluva Ruplansuon osa on pääosin ojitettua suometsää. Hankealueen länsiosassa olevan Kertonsuon keskiosassa on ojittamaton harvapuustoinen suoalue. Muilta osin Kertonsuo on ojitettua metsää tai ojitettua ja hakattua metsää. Hankealueen ympäristö on ojitettua suota, metsää ja peltoa.

Asutus ja maankäyttö

Ruplansuo sijaitsee noin 9,5 kilometriä Rääkkylän kuntakeskuksesta kaakkoon. Sangenlahden kylä on noin kahden kilometrin päässä Ruplansuosta kaakkoon.

Suunnitellun tuotantoalueen läheisyydessä sen eri puolilla sijaitsee kuusi tilaa alle 500 metrin etäisyydellä. Lähin niistä on noin 400 metrin päässä pohjoisessa. Asutuksen ja tuotantoalueen välissä on ojitettua metsää, metsäistä suota ja avosuota. Hakija säilyttää puuston omistamallaan alueilla asutuksen ja tuotantoalueen välissä. Hakijan omistuksessa olevat suojavyöhykkeet kattavat suurimman osan tuotantoalueen ja asutuksen välisistä alueista.

Hakijan 11 lähimmälle kiinteistölle tekemään kaivokyselyyn on tullut kuusi vastausta. Neljällä ympärivuotisesti asutulla kiinteistöllä on käytössä oleva rengaskaivo, yksi on liitetty vesijohtoverkkoon ja yhdellä tilalla kaivo ei ole käytössä. Kaivojen veden määrä on vaihdellut vuodenaikojen mukaan.

Tuotantolohko 2 ja pintavalutuskenttä rajoittuvat pohjoisreunaltaan peltoon ja lohkon 1 luoteis- ja pohjoispuolella on peltolohkot 260–300 metrin päässä hakijan omistaman suojavyöhykkeen takana.

Hakijan arvion mukaan tuotantoalueen ympärille jätettävät suojavyöhykkeet ehkäisevät riittävästi asutukselle aiheutuvaa melu- ja pölyhaittaa.

Pohjavesialueet

Ruplansuon suunnitellun turvetuotantoalueen lähin pohjavesialue on yli kahden kilometrin päässä idässä sijaitseva vedenhankintaa varten tärkeä Leppälampi (0770702).

Kasvisto

Hakemukseen on liitetty kesällä 2009 tehdyt hankealueen kasvillisuus- ja linnustoselvitykset. Kasvillisuusselvitystä varten tehtiin heinäkuussa kaksi maastokäyntiä ilma-kuva- ja karttatarkastelun lisäksi. Pääosa hankealueesta on ojitettua turvekangasta tai pitkälle muuttunutta rämemuuttumaa. Ojittamaton alue (8,5 ha) on mesotrofista sararämettä, ruoho- ja heinäkorpea sekä oligotrofista rimpinevaa. Näistä ruoho- ja heinäkorpi on Etelä-Suomessa luokiteltu erittäin uhanalaisiksi suotyypeiksi. Hankealueen läheisyydessä havaittiin silmälläpidettäväksi lajiksi luokiteltu suovalkku. Hankealueella ei tiedetä olevan suojeltavien kasvien esiintymiä. Suon luontoarvoja ovat luonnontilaisuus ja kaunis avoin maisema.

Lohkon 2 itäisimmän osan eteläpuolella noin 75 metrin päässä on luonnonsuojelulaila rauhoitetun suovalkun esiintymä.

Eläimistö

Linnustoselvitys tehtiin koealalaskennalla 6.6. ja 27.6.2012. Linnuston tiheys oli tavanomaista alhaisempi johtuen avosuosta ja hakkuualueesta. Ruplansuon eteläosan kosteimmassa osassa tavattiin alueellisesti uhanalainen taivaanvuohi. EU:n lintudirektiivin liitteen I lajeja olivat sääksi ja teeri. Hakemuksen mukaan sääksen pesäpuu sijaitsee noin 250 metrin päässä lohkon 2 kaakkoisosasta kaakkoon. Teeriä ja valkovikloja oli Kertonsuolla ja Ruplansuolla. Valkoviklo ja teeri ovat Suomen erityisvastuu-lajeja.

Purkuvesistö

Vesistö ja sen tila

Ruplansuon turvetuotantoalue sijaitsee Vuoksen vesistön Pyhäselän reitillä ja siellä tarkemmin Oriveden–Pyhäselän alueen Keikonjoen–Pumppuamon valuma-alueella (04.329). Valuma-alueen pinta-ala on 64,4 km² ja järvisyys 0,43 prosenttia. Oriveden–Pyhäselän alueen pinta-ala on 843 km². Purkureitin keskivirtaama (MQ) on kaivannon mutkassa Pitkäniemen kohdalla vastaavanlaisen valuma-alueen tietojen perusteella arvioituna 0,31 m³/s ja Vänskänsalmen keskivirtaama on 0,54 m³/s. Valuma-alue kuuluu Vuoksen vesienhoitoalueeseen (VHA 1).

Samalla valuma-alueella ei ole muita turvetuotantoalueita. Noin neljännes alueen pinta-alasta on peltoja sekä muuta maatalousaluetta ja 75 prosenttia on metsää. Suunniteltu tuotantoalue on noin 0,8 prosenttia valuma-alueen pinta-alasta.

Hakemus ei sisällä tuotantoalueelta johdettavan veden purkureittinä olevan Oravilahden kuivatusalueen eteläpuolisen kaivannon vedenlaatutietoja.

Keikonjoen keskivaiheilla vesi on hyvin rehevää, lievästi hapanta, runsashumuksista ja erittäin sameaa. Joen suulla vesi on hyvin rehevää, lievästi hapanta ja runsashumuksista, mutta ravinnepitoisuudet ja sameusluku ovat alhaisemmat kuin yläjuoksulla. Keikonjoen ekologista tilaa ei ole luokiteltu.

Vänskänsalmen vesi on 2000-luvun tulosten mukaan lievästi rehevää, lievästi hapanta ja keskihumuksista. Päälysveden happitilanne on ollut hyvä. Kokonaistyyppi- ja -fosforipitoisuus on pienentynyt tasaisesti 1970-luvulta alkaen. Humuspitoisuutta ilmentävä väriluku ja kemiallinen hapenkulutus ovat pysyneet samalla tasolla. Oriveden ekologinen tila on hyvä. Vänskänsalmen ekologista tilaa ei ole erikseen määritetty.

Vaikutus vesistöön

Ruplansuon tuotantoalueen kuivatusveden ravinne- ja kiintoainekuormitus eivät hakijan laskelmien mukaan vaikuta Oriveden Vänskänsalmen tilaan normaalitilanteessa. Matalilla Vänskänsalmen ja Hämeenselän alueilla kuivatusvesi voi aiheuttaa lievää liettymistä ja rehevyyden kasvua.

Hakemuksen mukaan Ruplansuon turvetuotannon päästöistä aiheutuisi Vänskänsalmissa kunnostusvaiheen ensimmäisenä vuotena keskivirtaamatilanteessa 1,3 µg/l, toisena vuotena 0,9 µg/l ja tuotantovaiheessa 0,3 µg/l lisäys veden fosforipitoisuuteen. Typpipitoisuus nousisi vastaavasti 21 µg/l, 14 µg/l ja 13 µg/l. Tuotantovaiheessa Ruplansuon nettokuormitus olisi keskivirtaamatilanteessa hakijan arvion mukaan noin yksi prosentti Vänskänsalmen fosforikuormasta, noin kaksi prosenttia typpikuormasta ja 0,5 prosenttia COD_{Mn}-kuormasta.

Kalasto ja kalastus

Sahinojan kalastuksellinen merkitys on keskinkertainen. Paikalliset asukkaat harjoittavat virkistys- ja kotitarvekalastusta. Hämeenselän rannoilla on paljon vakituista ja vapaa-ajanasutusta. Hämeenselän kalastuksellinen merkitys on erittäin suuri. Sivumattikalastusta on jonkin verran. Saaliskaloja ovat hauki, ahven, lahna, särki, säy-

ne, kuha, made, muikku, siika ja satunnaisesti harjus sekä taimen. Hämeenselkä on uhanalaisen Saimaan järvilohen vaellusreitillä.

Hankkeesta voi aiheutua lievää kalataloudellista haittaa erityisesti Hämeenselällä. Kuorituksen kasvun lisääntyminen edellyttää kompensatiotoimia, vaikka Ruplansuon vaikutuksia ei voida eritellä muiden toimintojen vaikutuksista.

Vesistön käyttö

Purkuvesistöä käytetään uimiseen, virkistyskalastukseen ja veneilyyn. Runsaasta ranta-asutuksesta johtuen vesialueen virkistyksellinen merkitys on suuri. Hanke ei vaikuta purkuvesistön jo ennestään hyvin rehevän yläosan (Sahinoja) käyttöön. Hämeenselällä ja Vänskänsalmessa virkistyskäyttöhaittaa on lähinnä kalanpyydysten likaantuminen ja pohjan lievä liettyminen.

Vesienhoitosuunnitelma

Hakija arvioi, että hanke ei vaaranna vesienhoitoalueen toimenpideohjelmassa esitettyjen tilatavoitteiden saavuttamista.

Ympäristöriskit

Tulipalo on merkittävin turvetuotantoalueen onnettomuusriski. Ruplansuon turvetuotantoalueelle laaditaan pelastussuunnitelma, joka toimitetaan pelastusviranomaisille. Henkilökunnalle ja työmaalla toimiville yrittäjille annetaan koulutusta tulipalontorjunnasta ja suunnitelman toimenpiteistä. Polttoaine- tai öljyvuodot ovat melko helposti kerättävissä pois turvekentältä. Maaperän tai pohjaveden saastumisvaaraa ei Ruplansuolla arvioida olevan.

Rankkasateiden aiheuttama vesiensuojelurakenteiden rikkoontuminen aiheuttaisi tavanomaista suuremman kiintoaine- ja ravinnekuorituksen. Tällaisten onnettomuuksien estämiseksi penkereitä, ojia ja vesiensuojelurakenteita tarkkaillaan säännöllisesti. Koska valumavedet pumpataan pintavalutuskentälle, padottuu vettä rankkasadeajankohtina laskeutusaltaaseen ja sarkaojiin, mikä vähentää alueelta tulvatilanteissa lähteviä vesi- ja ainemääriä.

Häiriötilanteista ja niiden korjaustoimista ilmoitetaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskukselle).

Ruplansuon toiminnalle otetaan ympäristövahinkovakuutus vakuuttamisvelvollisuuden tullessa voimaan.

Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Toiminnan vaikutuksia seurataan ja dokumentoidaan käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailulla. Ruplansuo on tarkoitus liittää Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen alueella sijaitsevien Vapo Oy:n turvetuotantoalueiden tarkkailuohjelmaan.

Käyttötarkkailun tarkoitus on tuottaa kirjattua taustatietoa toiminnoista ja niiden ajoittumisesta sekä toimintaolosuhteista, kuten ojituksen, kunnostukset, tuotanto, vesiensuojelutyöt, näytteenotto, valitukset ja sääolot.

Ruplansuon päästötarkkailuun kuuluu purkuveden laadun tarkkailu ja pintavalutus-
kentän tehon tarkkailu. Vesistötarkkailua on alapuolisen vesistön vedenlaatusuuranta

purkureitiltä tuotantoalueen ja Vänskänsalmen puolivälistä ja järvipisteestä Vänskänsalmessa. Päästö- ja virtavesitarkkailunäytteet otetaan joka kolmas vuosi neljänä havaintokertana: kevättulvan aikaan huhti–toukokuussa ja kolme näytettä kesä–lokakuussa eri virtaamatilanteissa. Järvipisteestä näyte otetaan joka kolmas vuosi loppupalvella ja -kesällä. Virtaama mitataan tai arvioidaan jokaisella näytekerralla jokaisessa pisteessä.

Näytteistä määritetään kiintoaine ja sen hehkutushäviö, mikäli kiintoainetta on enemmän kuin 20 mg/l, kemiallinen hapenkulutus, pH, ammoniumtyppi, rauta, kokonaisfosfori ja kokonaistyyppi. Kuormitusnäytteistä määritetään lisäksi, nitraatti- ja nitriittityppi sekä fosfaattifosfori ja järvipisteestä näkösyvyys, happipitoisuus ja sameus.

Biologiseen tarkkailuun kuuluu a-klorofyllimääritys sekä suppea kasviplanktonmääritys avovesikaudella järvipisteestä. Kalataloudellista tarkkailua ei ole tarkoitus tehdä, elleivät muut tarkkailutulokset osoita sitä tarpeelliseksi.

Pöly-, melu- tai muita vaikutuksia tarkkaillaan tarvittaessa erillisen ELY-keskukselle esitettävän suunnitelman mukaisesti.

Tarkkailutulokset toimitetaan kuukauden kuluessa näytteenotosta ELY-keskukselle. Vuosittain tehdään tarkkailuista yhteenveto, joka toimitetaan ELY-keskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle huhtikuun loppuun mennessä.

Vahinkoja estävät toimenpiteet

Hakija esittää, että kalataloudellinen haitta kompensoidaan vuotuisella 178 euron kalatalousmaksulla.

Toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu vesistön kunnostusta vaativia haittoja. Se ei vaikuta myöskään pohjaveteen tai talousveden ottoon. Pöly-, melu- tai terveyshaitan ehkäisemiseksi ei ole tarpeen asettaa rajoituksia.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksen täydennykset

Hakija on toimittanut aluehallintovirastolle hakemuksen täydennyksenä 23.8.2012 Ruplansuon linnustoselvityksen ja 9.10.2012 toiminnan vaikutusalueen maanomistajaluettelon sekä pyynnön saada johtaa tuotantoalueen kuivatusvedet toisten maalla olevassa ojassa.

Aluehallintovirastolle on saapunut 15.4.2013 muutettu hakemussuunnitelma, jossa tuotantoalaa on supistettu. Muutettuun hakemukseen on saapunut 22.5.2013 täydennyksenä päivitetty päästöarvio, ehdotus kuormitusrajoiksi ja pintavalutuskentän puhdistustehovaatimuksiksi, kuivatusveden johtamisreitti, rauhoituskohteiden sijainti sekä pinta-alatietoja.

Muutetun hakemussuunnitelman tiedot on kuvattu edellä hakemuksen kertoelmasosassa.

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemus on annettu tiedoksi kuuluttamalla aluehallintovirastossa ja Rääkkylän kunnassa 8.11.–10.12.2012 sekä kirjeitse asianosaisille. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettu 7.1.2012 Koti-Karjala -lehdessä. Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselta, Rääkkylän kunnalta ja Rääkkylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Lausunnot

1) *Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue* on todennut, että Ruplansuon tuotantoalueelle suunnitellut vesiensuojeluratkaisut ovat turvetuotannon vesiensuojelutekniikan BAT -vaatimusten mukaisia.

Suunnitellun turvetuotannon vesistö päästöihin vaikuttaa keskeisesti ojitetulle suoalueelle perustettavan pintavalutuskentän toimivuus. Siihen liittyvä epävarmuus tulee ottaa huomioon kuormitusta koskevissa lupamääräyksissä.

Hakemuksen mukaan vedet on tarkoitus johtaa Sahinojan ja Mensunojan kautta Keikonjokeen ja edelleen Pyhäselän Hämeenselälle. Karttamerkintöjen mukaan Keikonjoki virtaa Oravilahden pengerrysalueen sisällä ja Mensunojasta vedet virtaavat Hämeenselkään pengerrysalueen ulkopuolisen eristysojan kautta. Sahinoja, johon kuivatusvedet on tarkoitus johtaa, laskee suoraan eristysojaan sen yläjuoksulla ennen Mensunojan laskukohtaa.

Keikonjoen–Pumppuamon valuma-alueen alaosalla on 1960-luvulla peltokuivatusta varten rakennettu Oravilahden pengerrysalue, jonka pinta-ala on noin 14,5 neliökilometriä. Pengerrysalueen vedet pumpataan Vänskänsalmeen. Pääosalta Keikonjoen valuma-alueelta pintavedet virtaavat pengerrysalueen lounaisreunaa myötäilevää eristys/reunaojaa ja pengerrysalueen ulkopuolelle jäänyttä Oravilahteen kuulunutta vesialuetta pitkin Vänskänsalmeen ja sen kautta edelleen Hämeenselkään. Hakemuksessa on tämä vesien kulkureitti nimetty Keikonjoeksi. Tätä reittiä valuvat myös Ruplansuolle suunnitellun turvetuotantoalueen kuivatusvedet. Vänskänsalmea ja sitä kautta Hämeenselkää kuormittavat maa- ja metsätaloudesta peräisin oleva haja-kuormitus ja Rääkkylän kirkonkylän jätevedenpuhdistamon vedet, jotka purkautuvat Vänskänsalmeen pengerrysalueen koillispuolella kulkevaa Leväojaa (eristysoja) pitkin. Ympäristöhallinnon VAHTI -rekisterin tietojen mukaan Rääkkylän kirkonkylän jätevedenpuhdistamon ravinnekkuormitus vesistöön on ollut vuosina 2007–2011 keskimäärin 27 kiloa fosforia ja 2 666 kiloa typpeä vuodessa. Samaan eristys/reunaojaan suunnitellun turvetuotantohankkeen vesien kanssa johtuvat Mensunsuolla sijaitsevan Rääkkylän kunnan käytöstä poistetun kaatopaikan vedet.

Hakemuksessa ei ole kuvattu Hämeenselkää ja sen vedenlaatua. Hämeenselkä on Pyhäselän lähivaluma-alueeseen (04.321) kuuluva selkäalue, jonka pinta-ala on noin 12 neliökilometriä. Hämeenselän keskisyvyys on 2,4 metriä. Vänskänsalmen kautta virtaavat vedet purkautuvat Hämeenselän eteläosaan, joka on matala ja rehevöitynyt. Veden vaihtuvuus on riippuvainen tuulista. Pengerryshankkeen lisäksi valuma-alueella on tehty useita maankuivatuksia. Eristysojana toimiva entinen lahtialue on pahoin rehevöitynyt ja ajoittain limaskan ja muun vesikasvillisuuden valtaama.

Laskennallisesti arvioituna Ruplansuon turvetuotannon vaikutus veden laatuun Vänskänsalmessa ja Hämeenselällä näyttäisi jäävän suhteellisen vähäiseksi. Vesialueen mataluudesta johtuen Ruplansuolta tuleva kuormitus yhdessä muun kuormituksen kanssa aiheuttanee kuitenkin lievää rehevyyden kasvua Vänskänsalmen edustalla.

Epäedullisten sääolosuhteiden vallitessa pölypitoisuudet saattavat satunnaisesti kohota Ruplansuon tuotantoaluetta lähimpänä olevilla kiinteistöillä. Pölyhaitan syntymistä tuotantoalueen ympäristössä voidaan torjua pölyämistä aiheuttavien toimintojen rajoittamisella asutusta lähimmillä olevilla tuotantoalueen osilla, jos sääolosuhteet, esimerkiksi tuuli, edistävät pölyn voimakasta leviämistä asutuksen suuntaan.

Luontoselvitykset on tehty asianmukaisesti. Kasvillisuusselvityksessä on kuitenkin jäänyt huomaamatta se, että ruoho- ja heinäkorvessa kasvanut suovalkku kuuluu luonnonsuojelulain 42 §:n ja luonnonsuojeluasetuksen 20 §:n mukaisiin koko maassa rauhoitettuihin kasvilajeihin.

Karttatarkastelun perusteella suovalkun kasvupaikka, ruoho- ja heinäkorpi, sijaitsee melko lähellä lohkojen 2 ja 3 välistä auma-aluetta. Suovalkun esiintymän sijainti suhteessa turvetuotantoalueeseen tulee esittää tarkemmin, jotta voidaan arvioida hankkeen mahdolliset vaikutukset lajille.

Ruplansuolla on 2000-luvulla havaittu useita suojelullisesti merkittäviä lajeja, joita ei ole todettu linnustoselvityksessä. Kurki, metso ja mehiläishaukka kuuluvat lintudirektiivin liitteen 1 lajeihin. Hiirihaukka on valtakunnallisesti vaarantunut sekä niittykirvinen ja mehiläishaukka ovat silmälläpidettäviä lajeja. Isokuovi on alueellisesti uhanalainen. Hiiri- ja mehiläishaukka eivät ole varsinaisia suolajeja, mutta Ruplansuo kuuluu niiden saalistusalueeseen. Aiemmin soilla yleisenä pesineen keltävästäräkin kannat ovat viime vuosina taantuneet voimakkaasti ja laji luokitellaan nykyisin vaarantuneeksi. Havaintojakson alkupuolella Ruplansuolla pesi vielä keltävästäräkipareja mutta viime vuosina ei enää yhtään.

Linnustoselvityksen mukaan vuonna 2011 asutuksi merkitty kalasääsken pesäpuu sijaitsee muutaman kymmenen metrin päässä liitekarttaan 8 merkitystä pesästä. Pesien etäisyys suunnitelman mukaisen tuotantolohkon reunaan on 150–200 metriä ja auma-alueen reunaan noin 250 metriä.

Ruplansuolla on kolme kalasääsken pesää, joista läntisin pesä on pudonnut vuonna 2012. Ruplansuon pesinnät ovat onnistuneet hyvin lukuun ottamatta vuotta 2012. Suon kaakkoisosan pesäpaikka vastaa karttatarkastelun perusteella hakemuksen liitteessä ja lintuselvityksessä esitettyä pesäpaikkaa, tosin kaikissa kartoissa pesäpuu on merkitty hiukan eri kohtiin.

Luonnontieteellisen keskusmuseo on antanut suosituksen metsänkäsittelystä kalasääsken pesän läheisyydessä. Sen mukaan pesän ympäristön puusto tulisi säilyttää noin 50 metrin säteellä suojuspuutiheydessä (200 runkoa/hehtaari). Metsätöitä tulisi välttää asutun pesän lähistöllä 15.4. ja 30.7. välisenä aikana 500–800 metriä lähempänä pesää. Myöskään metsäautoteitä ei tulisi rakentaa 500–800 metriä lähemmäksi pesää lähimmän sallitun etäisyyden riippuessa maaston muodoista sekä puuston tiheydestä. Turvetuotanto on metsänkäsittelyä voimakkaampi maankäsittelytapa, jonka vaikutukset ovat metsänkäsittelyä laaja-alaisemmat ja pitkäaikaisemmat. Tästä johtuen isojen petolintujen pesäpuiden turva-alueiden tulisi turvetuotantoalueiden läheisyydessä olla suuremmat kuin metsätaloudelle annetussa suosituksessa on esitet-

ty. Häiriön seuraukset erityisesti munavaiheessa ovat hyvin tuhoisat. Myös poikasvaiheessa häiriö voi aiheuttaa pesinnän tuhoutumisen. Alueelle on hyvin vaikea sijoittaa merkittävän kokoista yhtenäistä turvetuotantoaluetta vaikuttamatta kalasääsken pesintään.

Ruplansuon hankealueesta puolet on luonnontilaista ja puolet ojitettua, joten tältä osin sijoituspaikka ei vastaa valtakunnallisten alueiden käytön eikä Pohjois-Karjalan maakuntakaavoituksen tavoitteita. Hankealueen kasvillisuus- ja linnustoselvitysten perusteella suon itä- (Ruplansuo) ja länsiosan (Kertonsuo) luonnontilaisilla alueilla on suojelullisesti arvokkaita luontotyypppejä ja lajeja, joten tältäkin osin sijoituspaikka ei ole maakuntakaavan tavoitteiden mukainen.

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä soiden ja turvemaiden kestävästä käytöstä (31.8.2012) hyväksytyyn turvetuotannon ohjauksen mukaisesti hankealue kuuluu ojitustasteen ja luonnonarvojen perusteella luonnontilaisuusasteen luokan 2 soihin, joita ei tulisi ohjata turvetuotantoon.

Suunnitellusta Ruplansuon käyttötarkkailusta ei ole huomautettavaa. Pintavalutus- kentälle tulevasta ja sieltä lähtevästä vedestä tulee ottaa näytteitä kolmena käyttöönottoa seuraavana vuonna ainakin huhti–toukokuussa 2–4 kertaa kuukaudessa, kesä–syyskuussa kaksi kertaa kuukaudessa ja marras–maaliskuussa kerran kuukaudessa. Lisäksi tulee ottaa rankkasadenäytteitä 2–4 kertaa vuodessa tuotantokauden aikana. Kaikki näytteet voidaan ottaa kerta-äytteinä.

Tarkkailua voidaan harventaa ELY-keskuksen kanssa sovittavalla tavalla, mikäli kolmen ensimmäisen tarkkailuvuoden tulosten perusteella todetaan pintavalutus- kentän toimivan suunnitellusti.

Kuormitustarkkailunäytteistä tulee tehdä seuraavat analyysit: kiintoaine, kiintoaineen hehkutushäviö (mikäli > 20 mg/l), kemiallinen hapenkulutus (COD_{Mn}), kokonaisfosfori, kokonaistyyppi ja pH. Kesä- ja heinäkuun sekä ja elokuun ensimmäisellä näytekerralla näytteistä analysoidaan myös nitraatti- ja nitriittitypen summa, ammoniumtyppi, fosfaattifosfori ja rauta.

Lisäksi kerran lupakauden aikana, esimerkiksi vuonna 2016, määritetään pintavalutus- kentälle tulevasta ja sieltä lähtevästä vedestä kadmium- ja elohopeapitoisuudet.

Tarkkailuun tulisi sisällyttää ainakin kertaluonteinen kalojen (ahven, 15–20 cm) elohopeaseuranta purkuvesistössä.

Turvetuotantohankkeen purku-uomista on käytettävissä vähän vedenlaatuaineistoa. Kuntoonpanon ja tuotantovaiheen vaikutusten sekä purkuvesistön tilan kehittymisen seuranta edellyttää vuosittaista veden laadun tarkkailua ainakin kolme vuotta tuotantoaikana ennen kuin voidaan harkita näytteenoton harventamista. Tarkkailu- aluetta tulee lisäksi laajentaa Hämeenselällä (esimerkiksi asema 172) ja tarkkailupaikat täsmentää. Keikonjoeksi nimetyn havaintopaikan oikeampi tunnus on esimerkiksi Eristysoja 166 Pekkala (YKJ -koordinaatit hakemuksen mukaiset). Alkuvaiheessa veden laatua tulisi tarkkailla myös asemalla Reunaoja 99 Oravilahti. Tarkkailu tulisi määrätä aloitettavaksi niin ajoissa, että purkuvesistön ja uomien tilasta saadaan riittävästi tietoa ennen toiminnan käynnistymistä ja vaikutusten arviointia varten.

Kaksi rantavyöhykkeen pohjaeläimistön tarkkailulinjaa Hämeenselällä tulee sisällyttää biologiseen tarkkailuun.

Ruplansuon turvetuotannon vesistövaikutusten tarkkailu olisi tarkoituksenmukaista toteuttaa yhteistarkkailuna Rääkkylän kunnan jätevedenpuhdistamon tarkkailun kanssa.

Johtopäätöksensä ELY-keskus toteaa, että ennakoarvion perusteella kuivatusvesistä ei aiheudu purkuvesistössä vesistön tilan heikkenemistä nykytilaan nähden ja edellytykset luvan myöntämiseen yleisen edun kannalta ovat olemassa. Ojittamien suoalueiden luontoarvojen ja erityisesti hankealueella pesivän kalasääsken pesimärauhan turvaamisen vuoksi lupaa ei kuitenkaan tulisi myöntää.

2) *Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen* on todennut, että hakemuksen mukaisen ympäristöluvan myöntämiselle ei ole estettä yleisen kalatalous-edun kannalta.

Hakijalle tulee asettaa 500 euron suuruinen vuotuinen kalatalousmaksu käytettäväksi kuivatusvesien johtamisesta vaikutusalueen, lähinnä Hämeenselän, kalastolle ja kalastukselle aiheutuvien haittojen vähentämiseen. Hämeenselkä on merkittävää kalastusalueutta johtuen sen sijainnista Rääkkylän kirkonkylätaajaman välittömässä läheisyydessä. Kalatalousmaksun käytöstä kuullaan hankkeen vaikutusalueen kalaveden osakaskuntia ja Oriveden kalastusalueutta.

3) *Rääkkylän kunnan ympäristölautakunta* vastustaa ympäristöluvan myöntämistä, koska hankkeesta voi aiheutua ympäristön pilaantumista ja muun muassa yleiseltä kannalta tärkeän virkistyskäytön käyttömahdollisuuksien vaarantumista. Nykyisen hankealueen kuormitus on jo rehevöittänyt Ruokosalmen melkein umpeen ja vesistön tila on vuosien saatossa koko ajan huonontunut myös Hämeenselällä. Lisäksi turvetuotannon rekkaliikenne lisää tieosuuksilla vaaratekijöitä. Hankkeen alueellinen työlistävä vaikutus on vähäinen. Nykyiset luonnontilaiset alueet tulisi säilyttää edelleen luonnontilaisina.

Ympäristölautakunta edellyttää seuraavien asioiden huomioimista, jos lupa myönnetään:

Päästöjen minimoimiseksi on otettava käyttöön paras tiedossa oleva tekniikka. Toiminnanharjoittaja tulee velvoittaa jatkossakin seuraamaan turvetuotantoon liittyvän tekniikan kehittymistä ja ottamaan sitä käyttöön turvetuotannossaan Ruplansuolla.

Vaikutusalueen vesistöjen Hämeenselän ja Ruokosalmen nykytila on selvitettävä ennen turvetuotannon kuntoonpanovaihetta.

Toiminnasta aiheutuvat haitat ja muutokset vesistöihin, vesi- ja ranta-alueiden omistajille ja muille asianosaisille on otettava huomioon.

Auma-alueiden ja ojien välissä on oltava suojakaista, joka estää turpeen joutumisen ojiin. Tuotantoalueen ulkopuoliset valumavedet on johdettava tuotantoalueen ja vesienkäsittelyrakenteiden ohitse eristysojissa, joissa on oltava lietesyvennykset.

Luvansaajan on pidettävä vesienkäsittelyrakenteet ja ojasot jatkuvasti toimintakuntoisina ja tarkastettava niiden toiminta säännöllisesti.

Kuljetuksiin käytettävät ajoneuvot on kuormattava siten, ettei kuorma pölyä häiritsevästi.

Polttoainesäiliöiden on oltava tiiviillä alustalla siten, ettei polttoainetta pääse säilytyksen tai tankkauksen aikana maaperään tai ojiin ja niiden on oltava riittävän kaukana Rääkkylän kunnan pohjavesialueista. Paikallaan pysytettävien polttoainesäiliöiden on oltava kaksivaippaisia tai valuma-altaalla varustettuja. Polttoainesäiliöissä on oltava ylitäytönestin.

Luvansaajalla on oltava jatkuvasti ajan tasalla oleva toimintaohje mahdollisten häiriö- ja poikkeustilanteiden varalle. Toiminnan häiriötilanteissa on tehtävä ilmoitus myös Rääkkylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä järjestettävä tilanteiden edellyttämä tarkkailu. Häiriö- ja poikkeustilanteet on selvitettävä välittömästi ja korjattava häiriöt ja viat viipymättä.

Uhanalaiset kasvilajit ja uhanalaiset linnustot on säilytettävä niiden esiintymispaikoilla rauhoittamalla esiintymisalueet turvetuotannosta ja poistettava kyseiset alueet luvasta sekä esiintymisalueet suojattava suoja-alueella.

Lähiasutus on suojattava melulta ja pölyltä riittävän isolla suoja-alueella.

Vesistö tarkkailupisteisiin tulee lisätä Hämeenselkä ja Ruokosalmi. Vesistö tarkkailutokset on toimitettava myös Rääkkylän kunnan ympäristötoimeen.

Alueella tulee tehdä laajempi linnustoselvitys siten, että koko suunnitellun turvetuotantoalueen eri vuoden aikojen linnustohavainnot näkyisivät siinä.

4) *Rääkkylän kunta* vastustaa ympäristöluvan myöntämistä Ruplansuon turvetuotannolle. Siitä aiheutuisi haittaa vesistön virkistyskäytölle ja matkailuelinkeinolle. Lisäksi haittoja tulisi Ruplansuolla havaituille uhanalaisille ja suojeltaville lintu- ja kasvilajeille. Puolet tuotantoalueesta on luonnontilaista suota.

Oravilahden kuivatusalueen vedet kuormittavat jo nykyisin Orivettä. Turvetuotantoalueen jätevedet kuormittaisivat aluetta kohtuuttomasti. Veden johtaminen olisi vastoin Pohjois-Karjalan vesienhoidon toimenpideohjelman sekä vesi- ja ympäristönsuojelulain periaatteita. Hakijan esittämällä kalatalousmaksulla ei voida korvata ympäristölle aiheutuvaa vahinkoa.

Soiden suojeleminen on tärkeää luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen ja ilmastonmuutoksen torjunnan kannalta.

Muistutukset ja mielipiteet

1) *Oriveden kalastusalue*

Vapo Oy:lle ei tule myöntää ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa Ruplansuon turvetuotantoalueelle.

Pyhäselän vesistöalueet kuuluvat hyvään ekologiseen kokonaisuokkaan, eikä tilaa tulisi huonontaa lisäkuormituksella. Oriveden kalastusalue käyttää vuosittain useita kymmeniä tuhansia euroja kalastusalueen vesistöjen kalakantojen ja erityisesti järvi- ja lohien hoitoon.

2) AA:t (707-412-10-53 ja 707-412-10-70), BB (707-412-10-39), CC (707-412-10-38) sekä DD:t (707-412-10-67)

Muistuttajat vastustavat Oriveden Hämeenselän ranta-asukkaina ympäristöluvan myöntämistä Ruplansuon turvetuotantoon.

Korjaavista toimenpiteistä huolimatta Hämeenselän veden laatu on nykyisellään tasolla, joka haittaa kalastusta ja muuta virkistyskäyttöä. Se ei siedä turvetuotannon kuivatusvesien lisäkuormitusta.

Veden laadun huononeminen alentaisi rantatonttien arvoa.

3) Rääkkylän osakaskunta

Osakaskunta vastustaa luvan myöntämistä Ruplansuon turvetuotannolle. Suunnitellulla laskuojalla on jonkin verran merkitystä kotitarvekalastukselle.

Ennen lupahakemuksen käsittelyä tulisi järjestää yleisötilaisuus toiminnan ympäristövaikutuksista. Hakemuksessa on esitetty alimitoitettut arviot toiminnan vesistökuormituksesta. Vesistön pinnalle kertyvää pölyä ei ole mainittu ollenkaan. Tuotantoalueelta kulkeutuu turvelietettä purkureittiä pitkin jopa 8–9 kilometrin matkan.

Hakemuksessa on esitetty virheellinen turvetuotannon vesien purkureitti. Vedet eivät kulje Hämeenselkään Keikonjoessa vaan kuivatusalueen pengerojassa. Oja on niin matala, ettei se tule kestäämään lisärasitusta.

Hämeenselkä on kauttaaltaan alle 2,5 metriä syvä. Veden laatua seurataan useista näytteenottopisteistä. Vesistö on herkässä tilassa ja sen rannoilla on paljon vakituista ja kesäasutusta. Hämeenselän suulla on myös kaksi matkailualan yritystä. Veden laadun heikkenemisestä seuraisi asukkaille ja yrityksille suuria ongelmia.

Hämeenselän suulta on kaksi kilometriä erittäin uhanalaisen Saimaan järvilohen vaelusreitille. Hakijan esittämä kalatalousmaksu on odotettavissa olevat vahingot huomioiden aivan liian pieni. Esitetyllä rahasummalla voisi istuttaa vuosittain esimerkiksi noin 15 kolmevuotiasta järvitaimenta. Kalatalousmaksun tulisi olla huomattavasti suurempi.

4) Oravilahden järjestely-yhtiö

Turvetuotantoalueelta vedet johdetaan piirustusten mukaan Sahinojaan, joka kulkee myös muiden kuin hakemuksessa esitettyjen kiinteistöjen kautta. Missään vaiheessa Sahinojan kautta virtaavat vedet eivät tule kulkemaan Mensunojan kautta. Mensunoja saa alkunsa Mensunsuolta ja laskee vetensä tilan 707-407-13-5 läpi Oravilahden kuivatusalueen eristysojaan.

Sahinojasta tulevat vedet eivät myöskään missään vaiheessa virtaa Keikonjokeen, joka ei ole varsinainen joki, vaan Oravilahden kuivatusaluetta 1960-luvulla rakennettaessa kaivettu patoalueen keskusviemäri. Se sijaitsee kokonaisuudessaan patoalueen sisäpuolella. Ojan vedet pumpataan Vänskänsalmen pumppaamon kautta pois kuivatusalueelta.

Sahinoja laskee vetensä Oravilahden kuivatusalueen eristysojaan, jonka yläjuoksu on jaettava vesialuetta tilaan 707-412-13-49 asti (Sahinojan suusta yli kuusi kilometriä

alajuoksulle päin). Siitä alaspäin se kuuluu Rääkkylän osakaskunnan vesialueeseen 707-412-876-2.

Eristysojan varrella kulkee koko sen pituudelta aina Haapasalmen tieltä Vänskänsalmeen Oravilahden järjestely-yhtiön patopengermä, joka pitää ulkopuoliset vedet pois Oravilahden kuivatusalueelta.

Hakemus ja etenkin kuulutus perustuvat virheellisille ja puutteellisille tiedoille maa- ja vesialueiden omistuksesta sekä nimeämisestä. Lisäksi hankkeesta ei ole tullut yhtiöllemme minkäänlaista asianosaisilmoitusta, vaikka se koskettaa meitä mitä suurimmassa määrin.

Edellä olevan johdosta hakemus on valmisteltava uudelleen oikeilla lähtötiedoilla ja se on kuulutettava uudelleen.

Mikäli turvetuotantoalue toteutetaan, niin veden virtaama Sahinojasta eristysojaan lisääntyy varsinkin tulva-aikoina merkittävästi. Sahinoja purkaa vetensä miltei koh-tisuoraan Oravilahden järjestely-yhtiön patopengermää vasten. Virtaaman lisääntyminen aiheuttaa merkittävän eroosion lisääntymisen riskin patopengermälle. Vapo Oy onkin mahdollisessa ympäristöluvassa veloitettava kustannuksellaan vahvistamaan Oravilahden järjestely-yhtiön patopengermä lisääntyneen virtaaman aiheuttaman eroosion kestäväksi.

Eristysojassa on yläjuoksulla erittäin hidas virtaama johtuen maaston tasaisuudesta ja ojan mataluudesta. Vesi nousee tulva-aikoina ja kovien sateiden jälkeen Sahinojan suun alueella kymmeniä senttejä alapuolista osuutta korkeammalle, jolloin kuivavara padonharjan ja vedenpinnan välillä jää vaarallisen pieneksi. Eristysojaan virtaavan veden lisääntyessä on pelättävissä, että vesi tulvii padon yli kuivatusalueelle.

Erityisen tulvavaarallinen osuus patopenkereellä on noin 1,4 kilometrin matkalla tilan 707-407-1-35 rajalta Mensunojan suulle asti. Vapo Oy onkin mahdollisessa ympäristöluvassa veloitettava kustannuksellaan tarvittaessa ruoppaamaan eristysoja virtaaman lisäämiseksi ja korottamaan Oravilahden järjestely-yhtiön patopengermää estämään ympäröivien vesien tulviminen kuivatusalueelle.

5) *EE (707-412-1-15)*

Muistuttaja vastustaa Vapo Oy:n hakemaa turvetuotantolupaa Ruplasuolle Rääkkylään.

Turpeen nostotoiminta haetussa kohteessa aiheuttaa haittaa. Vesistö turmeltuu Hämeenselällä ja siitä aiheutuu haittaa paikallisille matkailuyrittäjille, vesistön käyttäjille kalastusharrastukseen, uintiin ja muuhun vastaavaan virkistystoimintaan sekä uhanalaisille ja silmälläpidettäville lintulajeille ja luontotyypeille. Toiminnasta aiheutuu il-mastohaittoja erityisesti alueen lähiasukkaille.

Menettely on luonnonsuojelulain, ympäristösuojelulain, vesilain ja kalastuslain periaatteiden, tavoitteiden ja sisältöjen vastainen. Lisäksi turvetuotantotoiminta on kestä-vän kehityksen periaatteiden vastaista toimintaa.

6) *FF, GG ja HH (707-407-3-12 ja 707-407-6-3)*

Muistuttajat omistavat tilan, joka rajoittuu suunniteltuun turvetuotantoalueeseen. Asuinrakennuksesta on 200 metriä hakijan alueeseen.

Muistuttajat vaativat, ettei ympäristölupaa myönnetä. Perusteluina ovat kohtuuttomat melu- ja pölyhaitat sekä ympäristölle ja eläimille tärkeän suoalueen häviäminen.

7) *II:t (707-412-10-96)*

Muistuttaja vastustaa Ruplansuon turvetuotannon ympäristölupaa.

Ympäristölupahakemuksen taustaselvitykset ovat puutteelliset ja perustuvat hakijan arvioihin. Toiminnasta aiheutuisi kiistatonta haittaa pohjavesialueille ja yksityisille kai-voille.

Puolet hakemusalueesta on ojittamatonta. Näillä alueilla on useita uhanalaisia ja sil-mälläpidettäviä kasvillisuustyyppejä sekä uhanalaisia lintulajeja. Oravilahden kuiva-tusalue on merkittävä muuttolintujen kokoama-alue, jota paikallinen matkailuelinkeino hyödyntää laajasti. Turvetuotanto ajaisi muuttolintuparvet pois.

Turvetuotanto aiheuttaisi Hämeenselän veden laadun huonontumista. Oravilahden kuivatusalueen peltomaat kuormittavat vesistöä jo ennestään. Kalat nousevat kute-maan Keikonjoen suulle, joka on alueen matkailukohteiden kalakeidas. Lahti on ka-lastajien suosiossa ja siellä järjestetään paljon kalakisoja. Turvetuotannon haittoja ei voida korvata kalatalousmaksulla.

Rääkkylä on saaristo-osakunta, jonka asukasmäärä kaksinkertaistuu mökkiläisten ja matkailijoiden ansiosta sulan veden aikaan. Turvetuotanto katkaisisi merkittävän alu-eellisten matkailuelinkeinojen kehityksen ja haittaisi matalan ja pilaantumisherkän Hämeenselän kokonaisvaltaista virkistyskäyttöä.

8) *JJ:t (707-412-10-59)*

Jo nykyisellään Lahdentauksessa Tainiontiellä sijaitsevan Oravilahden pumppuase-man teho on riittämätön. Hämeenselän Lahdentauksessa ja Koivuniemessä valuma-vedet rehevöittävät vedet ja rannat siinä määrin, että uiminen saati muu virkistystoi-minta on riski. Vettä ei voi käyttää edes saunavetenä ja vene on nostettava kuiville. Uimisen jälkeen on välittömästi huuhtouduttava puhtaalla vedellä. Kalat ovat tummia väriltään.

Veden sakeutuminen, päästöt ja kelluvat lietteet ovat sakkauttaneet veden siinä mää-rin, että viranomaisten olisi asiallista tehdä päästö- ja vaikutustarkkailu pikaisesti alu-eella, ennen kuin sitä kuormitetaan mahdollisesti tulevaisuudessa lisää. 1970-luvulta olevan pumppuaseman kapasiteetti ei suodatettavuudessa varmaankaan ole enää 2010-luvun vaatimusten tasolla (merkittävä ympäristöriski).

Muistuttajat eivät missään tapauksessa halua lisäkuormitusta yllämainitulle vesistö-alueelle ja toivovat, että Itä-suomen aluehallintovirasto yhteistyössä ELY-keskuksen ja Rääkkylän kunnan kanssa ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin nykyistenkin päästöjen ja haittojen minimoimiseksi ja alueen järviseden ja lähirantojen palauttamiseksi sa-malle tasolle kuin ne olivat Oravilahden pumppuaseman perustamisen aikaan.

Muistuttajat vaativat haittakorvauksia, jos Vapo Oy:n hakemus turvetuotannolle hyväksytään.

9) *KK:t*

Muistuttajat vastustavat Ruplansuon turvetuotantolupaa.

Oravilahden kuivatusalueen vedet ja kunnan jätevedenpuhdistamon vedet ovat jo kuormittaneet vesialuetta ja estävät virkistyskäytön. Jätevedenpuhdistamon liete ajetaan suunnitellun turvetuotantoalueen lähipelloille, joilta ojitus ohjaa vedet samaan kuin muunkin kuormituksen. Päästöistä ja veden laadun huonontumisesta on aiheutunut merkittävää haittaa matkailuyrityksille ja muulle vesistön virkistyskäytölle. Haittoja pitäisi vähentää jo nykyisellään esimerkiksi saostusaltailla. Turvetuotanto aiheuttaisi haittaa uhanalaisille ja silmälläpidettäville lintulajeille ja luontotyypeille sekä ilmastohaittoja erityisesti lähiasukkaille.

10) *LL:t*

Muistuttaja vastustaa jyrkästi turvetuotannon aloittamista Oriveteen laskevilla soilla.

Muistuttaja on viime ja tänä vuonna sijoittanut Oriveden rannalla sijaitsevaan vesiretkeilyn tukikohtaansa huomattavasti rahaa ja ollut mukana rakentamassa alueen matkailuyrittäjien kanssa vesiretkeilyreittejä Hämeenselkä, Pyssyselkä ja Kummonselkä alueille, jonne hakija aikoo laskea turvetuotannon jätevesiä.

Reittien matkailuvalttina on ollut puhdas luonto, linnusto, kalat ja ympäristö. Matkailutoiminnassa on tarkoitus hyödyntää vesistöjen lisäksi lintujen tarkkailua. Ruplansuolla tavataan uhanalaisista lajeista taivaanvuohi. Lisäksi siellä on havaittu teeri, sääksi ja valkoviklo.

Mikäli kaavailut turvetuotannon aloittamisesta toteutuisivat, alueelta katoaisivat linnut ja veden laatu heikkenisi, kuten on käynyt muillakin turvetuotannon läheisillä vesillä.

11) *Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri*

Ruplansuolla on merkitystä linnustokohteena, siellä pesii muun muassa sääksi. Esimerkiksi Oravilahden kuivatusalueen ennestään kuormittamaan Oriveteen kohdistuu haitallisia vaikutuksia.

12) *Keski-Karjalan Luonto ry*

Keski-Karjalan Luonto ry vaatii Ruplansuon turvetuotantoalueen ympäristöluvan hylkäämistä.

Keikonjoki on jo nyt voimakkaasti rehevöitynyt. Keikonjoen ekologista tilaa ei ole määritelty, mutta se ei ole hyvä. Nykyisellään Keikonjoki tulvii varsinkin sateisina kausina. Tehokkaasti ojitetulta turpeen nostoalueelta nopeasti valuvat sadevedet lisäävät tulvien haittoja Keikonjoen varressa.

Oravilahden kuivatusalueen vedet kuormittavat matalaa Hämeenselkää jo liikaa: matala Ruokosalmi on ruovikoitunut lähes umpeen, verkot ja uimarit limoittuvat. Hakijan mukaan turpeen nostoalueelta tuleva kuormitus lisääisi rehevöitymisen haittoja entisestään.

Turvealueiden päästöistä merkittävimpiin kuuluu liukoinen orgaaninen aines eli humus. Hakija ei hakemuksessaan tarkastele humuksen määriä tai vaikutuksia. Liukoisen humuksen happea kuluttava vaikutus lienee yksi suurimmista turpeenoton ekologisista seurauksista. Tämä haittaa erityisesti kalojen kutua ja talvisia elinoloja. Happivajauksesta ja -kadosta seuraa muun muassa ravinteiden, esimerkiksi fosforin ja raudan, liukenemistä pohjasta veteen sekä pohjaeläinyhteisöjen muutoksia. Kemiallinen hapenkulutus on huomattavasti parempi kuvaaja turvemailta tulevalle kuormitukselle kuin kiintoainemääritykset. Virkistyskäytölle humuksesta aiheutuu haittaa veden samentumisesta ja lietteen kertymisestä.

Puolet hankealueesta on luonnontilaista tai lähes luonnontilaista avosuota. Tällaisia alueita on Keski-Karjalassa hyvin vähän jäljellä. Kasvillisuusselvityksen mukaan turpeen nostoalueella on monia uhanalaisia suotyypppejä. Luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta nämä alueet ovat tärkeitä ja tulee säilyttää koskemattomina.

Linnustoselvitys on riittämätön: kaksi käyntiä alueella ei ole riittävä, vanhoja havaintoja ei ole selvitetty, merkitystä muuton aikaisena levähdyspaikkana ei ole selvitetty vaikka alueella on avoimia ojittamattomia alueita ja havaitun asutun sääksen pesän asemaa ei ole selvitetty. Hakemusalueelta ei ole tehty perhos-, sudenkorento-, sukeltaja- eikä viitasammakkoselvitystä. Näiden selvitysten puuttumista ei ole perusteltu mitenkään.

Turpeennostoalueen eteläpuolella on asuttu sääksen pesäpuu. Se on lähimmillään 200 metrin päässä nostoalueen reunasta. Kaksi turveamaa sijaitsee vain 300 metrin päässä pesästä. Sen ympärille tulee varata vähintään 500 metrin suojavyöhyke. Vähäpuustoisessa maastossa metsä- ja muiden koneiden aiheuttama melu pesimäaikaan on kalasääsken pesinnän vakavimpia häiriötekijöitä. Turpeennostoalueen kuntoonpanotöitä, turpeennostoa ja ylipäätään liikkumista ei tule sallia pesän lähistöllä 1.4.–31.8. välisenä aikana.

Hakijan vastine

Vastineessaan Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausuntoon hakija esittää seuraavaa:

Pintavalutuskentän riittävän puhdistustehon varmistamiseksi voidaan asettaa lupakäytännön mukaiset puhdistustehovaatimukset.

Hankkeen vaikutus veden laatuun on lievä rehevyyden kasvu Vänskänalnessa eli vaikutus on suhteellisen vähäinen.

Eniten melua aiheuttava työvaihe, kunnostusjyrsintä, voidaan tehdä arkipäivisin klo 7–22.

Hankealasta on metsäojitettua 36 hehtaaria ja ojittamatonta 35 hehtaaria. Ojittamatonta aluetta on Ruplansuolla ja Kertonsuolla. Suovalkkuesiintymän säilyttämisen vuoksi rajataan sen ympäriltä pois osa lohkoista 2, joka rajaus on merkitty liitekarttaan.

Sääksen pesäpuista ainakin yksi on merkitty lausunnon liitekartassa virheelliseen paikkaan. Tekopesien tekemiseen ei ole ollut maanomistajan lupaa. Lohkolle 2 sijoitettavaa pesää ei ole enää ollut linnustoselvityksen tekoaikaan. Hakija ei suostu tekopesien tekemiseen maalleen samaan paikkaan. Turvetuotanto Ruplansuolla on mahdollista, kun lohko 3 poistetaan tuotantosunnitelmasta ja lohkoa 2 rajataan siten, että

kalasääsken pesäpuihin jää välimatkaa 250 metriä. Etäisyys perustuu toisaalta turvetuotantoalueilta saatuihin kokemuksiin.

Pesäpuiden suojaetäisyyksistä ei ole olemassa yksiselitteistä tutkimuksellista tai luonnontieteellistä näyttöä. Koneiden liikkuminen pesän läheisyydessä pesinnän aikaan ei ole niin häiritsevää kuin ihmisten liikkuminen.

Ruplansuon alue on hankittu turvetuotantoon ennen maa- ja metsätalousministeriön valmistelemaa ja valtioneuvoston vuonna 2012 antamaa periaatepäätöstä soiden ja turvemaiden kestävästä ja vastuullisesta käytöstä ja suojelusta, jonka mukaan tuotantoon tulisi ottaa vain ojitettuja alueita. Sitä sovelletaan maankäytön suunnittelussa, josta nyt ei ole kysymys.

Ruplansuolta on tehty riittävät luontoselvitykset. Siellä ei ole tavattu luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja luontotyyppisiä tai eliölajeja eikä eliölaajien rauhoitettuja elinympäristöjä lukuun ottamatta sääksen pesäpuita. Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeja ei ole tavattu. Lausunnossa on tuotu esille tavanomaisia suolajeja. Lupaa ei voi evätä niiden perusteella.

Rääkkylän kunnanhallituksen ja ympäristölautakunnan lausuntoihin hakija vastaa, että niissä esitetyt vaatimukset tulevat huomioituiksi, kun tuotantoalaa rajataan.

Vastineena pääosaan muistutuksista hakija esittää, että toiminnasta ei aiheudu vaikutuksia, jotka estäisivät luvan myöntämisen. Kalataloudellinen haitta on korvattavissa vuotuisella 500 euron kalatalousmaksulla.

Kuivatusveden johtaminen ei lisää vesimäärää tuotantoalueen alapuolella. Hankkeella ei ole vaikutuksia purkureitin rakenteisiin.

Hämeenselän rantakiinteistöille ei aiheudu haittaa, joka estäisi luvan myöntämisen.

Muistutukseen 6) hakija vastaa, että muistuttajien kiinteistöillä olevat rakennukset sijaitsevat noin 400 ja 455 metrin päässä tuotantoalueesta. Kummankaan rakennuksen läheisyydessä ei tule aiheutumaan terveystai viihtyvyyshaittaa tai kohtuutonta rasi-
tusta.

Hakemuksen muutos

Hakija on toimittanut aluehallintovirastolle 15.4.2013 hakemuksen muutoksen, jossa tuotantoala on rajattu 51,5 hehtaariksi. Alueesta on rajattu pois lohko 3 sekä osa lohkoista 2, yhteensä 18,5 hehtaaria. Tarkempi kuvaus muutetusta toiminnasta on kirjattu kertoelma-osaan.

Muutetusta hakemuksesta tiedottaminen

Hakemus on annettu toisen kerran tiedoksi kuuluttamalla aluehallintovirastossa ja Rääkkylän kunnassa 6.6.–8.7.2013 sekä kirjeitse niille, jotka olivat esittäneet muistutuksen alkuperäisestä hakemuksesta. Aluehallintovirasto on pyytänyt muutetun hakemuksen johdosta lausunnon Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselta, Rääkkylän kunnalta ja Rääkkylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Lausunnot muutetusta hakemuksesta

1) *Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue* on todennut muutoshakemuksesta, että tuotantoalaan sisältyvä ojittamaton alue on mesotrofista sararämettä, ruoho- ja heinäkorpea sekä oligotrofista rimpinevaa.

Päästöarviossa käytettyjen Itä-Suomen alueen tarkkailusoiden ominaiskuormitustietojen perusteella lasketut Ruplansuon kuormitusluvut ovat hieman suuremmat kuin alkuperäisessä hakemuksessa esitetyt kuormitustiedot. Suuruusluokka on kuitenkin sama. Vesistövaikutukset ovat samanlaiset kuin aiemmin.

Tuotantoalueen rajaus pienentää toiminnan luontoarvoja heikentäviä vaikutuksia. Etäisyys sääksen pesäpuuhun säilyy kuitenkin samana. Hakijan vastineessaan esittämiä esimerkkietäisyyksiä sääksen pesäpuista ei pidä yleistää. Esitetty 250 metrin etäisyys on liian lyhyt.

Sijoituspaikean soveltuvuuteen nähden hakija ei ole tuonut esille mitään uusia näkökohtia.

Lupaa ei tule myöntää muutetun hakemuksen mukaiselle toiminnalle.

2) *Pohjois-Karjalan ELY-keskus kalatalousviranomaisena* lausuu, että muutetun hakemuksen mukaiselle toiminnalle voidaan myöntää ympäristölupa yleisen kalatalousedun kannalta. Kalatalousmaksua voidaan pienentää vähentyneen tuotantopinta-alan suhteessa.

3) *Rääkkylän kunnan ympäristölautakunta* ja 4) *Rääkkylän kunnanhallitus* vastustavat luvan myöntämistä muutetun hakemuksen mukaiselle toiminnalle samoin perustein kuin laajemmallekin toiminnalle.

Muistutukset ja mielipiteet muutetusta hakemuksesta

1) *JJ:t (707-412-10-59)*, 2) *AA:t (707-412-10-53 ja 707-412-10-70)*, *BB (707-412-10-39)*, *CC (707-412-10-38)* sekä *DD:t (707-412-10-67)*, 3) *FF, GG ja HH (707-407-3-12 ja 707-407-6-)* ja 4) *EE (707-412-1-15)* ovat esittäneet samat vaatimukset kuin alkuperäisestä hakemuksesta jättämässään muistutuksissa.

5) *Keski-Karjalan Luonto ry* on toistanut aiemmasta hakemuksesta esittämänsä vaatimukset. Yhdistys pitää hyvänä, että hakemuksessa on arvioitu kuivatusveden liuenneen orgaanisen aineksen eli humuksen määrää kemiallisen hapenkulutuksen avulla. Humusaineiden määrä on yleensä moninkertainen eloperäisten kiintoaineiden määrään verrattuna.

Hakijan vastine muutetusta hakemuksesta esitettyihin lausuntoihin ja muistutuksiin

Hakija vastaa Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle, että kuormitus- ja vaikutusarviointi on tehty asianmukaisesti. Tuotantoalan supistuminen johtaa kuormituksen pienentymiseen samassa suhteessa. Myös ojittamattoman alueen rajaaminen pois tuotannosta pienentää kuormitusta.

Lohkolla 2 ollut sääksen pesä on pudonnut talvella 2011–2012, joten ei ole olemassa suojeltavaa sääksen pesää tai pesintää. Hakija ei voi suostua uuden tekopesän rakentamiseen samaan paikkaan. Toisaalle hakija voi sellaisen kustantaa.

Haetun luvan myöntämiselle ei ole maankäyttö- ja rakennuslaista eikä luonnonsuojelulaista johtuvaa estettä.

Rääkkylän kunnanhallitukselle ja ympäristölautakunnalle hakija vastaa, että lupa voidaan myöntää rajattuna lohkoille 1 ja 2. Lausunnoissa esitetyt vaateet tulevat silloin huomioituiksi.

Muistutuksiin 1)–3) hakija vastaa, että lähtevän kuormituksen vähäisestä määrästä ja yli 10 kilometrin purkumatkasta johtuen haitallisia vesistövaikutuksia ei tule aiheutumaan.

Muistutuksiin 4) ja 5) hakija vastaa samoin kuin alkuperäisestä hakemuksesta esitettyihin vastaaviin muistutuksiin.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Aluehallintovirasto hylkää Vapo Oy:n hakemuksen ympäristöluvan saamiseksi turvetuotantoon Rääkkylän kunnassa sijaitsevalla Ruplansuolla.

RATKAISUN PERUSTELUT

Hakemuksen hylkäämisen perustelut

Sovelletut säännökset

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä. Toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on muun ohessa otettava huomioon toiminnan luonne ja pilaantumisen todennäköisyys sekä alueen ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva, oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus.

Luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapurussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta.

Lupa-asiaa ratkaistaessa on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Pilaantumisen merkittävyttä arvioitaessa otettava huomioon, mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa on esitetty toiminnan vaikutusalueen vesien tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista.

Terveys- ja viihtyvyysvaikutukset

Tuotantoalueen ja lähimmän asuinrakennuksen välinen etäisyys lohkon 1 lounaispuolella on noin 400 metriä. Väliin jäävä alue ei ole kaikilta osin hakijan omistuksessa. Muiden hallitsema alue ei mahdollisesti säily koko tuotantoalueen toiminta-aikaa melun ja pölyn leviämistä estävänä puustoisena suojavyöhykkeenä. Hakijan hallitsemalla alueella asumuksen ja tuotantoalueen välillä ei koko alueella ole sellaista puustoa, jolla olisi vaikutusta pölyn ja melun leviämiseen, eikä sellainen puusto ehtisi istutettunakaan kasvaa turvetuotannon kestäessä.

Lohkon 1 pohjoispuolella on asuinrakennukset 420 ja 450 metrin päässä tuotantoalueesta. Näistä rakennuksista itäisemmästä on noin 430 metriä lohkolle 2. Ottaen huomioon, että asutus sijaitsee vallitsevien tuulten suhteen suunnitellun tuotantoalueen alapuolella, tulee tuotantoalueen etäisyyden asutuksesta olla vähintään 500 metriä. Ruplansuon tuotantoaluetta olisi rajattava hakemuksessa esitettyä laajemmin, jotta lähiasutukselle turvetuotannon pölypäästöistä aiheutuva naapuruussuhdelain 17 §:ssä tarkoitettu kohtuuton rasitus voitaisiin estää.

Välittömästi lohkon 2 pohjoispuolella on viljelykäytössä olevaa peltoa. Etäisyyden peltoon tulisi olla vähintään 50 metriä, ettei turvepölystä aiheutuisi haittaa sadolle ja sen käytölle esimerkiksi eläinten rehuna.

Vaikutus kalasääsken pesimäolosuhteisiin

Luonnonsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan sellainen rauhoitetun linnun pesäpuu, joka on asianmukaisesti merkitty, tai suuren petolinnun pesäpuu, jossa oleva pesä on säännöllisessä käytössä ja selvästi nähtävissä, on rauhoitettu. Luonnonsuojeluasetuksen 19 §:n mukaan kalasääski kuuluu em. suuriin petolintuihin.

Hankealueen läheisyydessä on pesinyt kalasääski ainakin 1990-luvun lopulta lähtien. Alueella on ollut kolme eri pesää, joista yksi on pudonnut talvella 2011/2012. Sama pesä on havaintojen mukaan pudonnut ennenkin, mutta sääksi on rakentanut pesän uudelleen. Yksi pesäpuusta sijaitsee lohkon 2 eteläreunalla, toinen noin 150 metrin päässä ja kolmas noin 250 metrin päässä lohkon 2 eteläosasta.

Hakija esittää, että tuotantoalue rajataan vähintään 250 metrin etäisyydelle kalasääsken pesäpuusta. Etäisyys ei ole riittävä takaamaan kalasääskelle suotuisia pesimäolosuhteita. Olosuhteista riippuen 500–800 metrin etäisyydellä pesäpuusta ei tulisi tehdä metsätöitä tai muita häiritseviä töitä pesintäaikaan tai rakentaa metsäautoteitä. Ruplansuon turvetuotantoalueen lohkon 2 eteläreunalla sijaitseva pesäpuu on aivan suunnitellun tuotantoalueen vieressä ja pesän pohjois- ja luoteispuoleinen maasto on varsin avointa. Sääksen pesäpuuhun on riittävä etäisyys, kun lohkon 2 alle 800 metrin etäisyydellä pesäpuusta oleva osa rajataan pois tuotantoalueesta. Tuotantoon soveltuvaa aluetta olisi keskimäärin 100 metriä leveä kaistale lohkon 2 pohjoisosassa.

Vesistön virkistyskäyttö

Ranta-alueiden käyttö vakituiseen ja vapaa-ajan asutukseen perustuu merkittävässä määrin mahdollisuuteen hyödyntää vesistöä virkistyksessä ja kalastuksessa. Vänskänsalmen rannalla toimivien matkailualan yritysten välityksellä vesistöllä on merkitystä virkistyskäyttökohteena laajemminkin.

Ruplansuon turvetuotannon päästöt voisivat aiheuttaa vesistön rehevöitymistä ja liettymistä, jotka huonontavat virkistyskäyttömahdollisuuksia.

Vesialueen käyttämistä loma-asutukseen ja siihen liittyvään virkistyskäyttöön ja kalastukseen voidaan pitää ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin 4) kohdassa tarkoitettuina yleiseltä kannalta tärkeinä vesistön käyttömuotoina. Hallituksen esityksen (HE 84/1999) ympäristönsuojelu- ja vesilainsäädännön uudistamiseksi yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan merkittävää vähäisempikin pilaantumisen aiheuttaminen on tämän lainkohdan mukaan kielletty.

Pintavalutuskentän toimivuus

Kuivatusvesien käsittely suunnitellulla tavalla täyttää periaatteessa parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimukset. Pintavalutuskenttien puhdistustehoon liittyy kuitenkin erityisesti kevään sulamisvesien ja voimakkaiden sadejaksojen aikaan merkittäviä epävarmuustekijöitä. Pintavalutuskentän toimintavarmuutta heikentää se, että alue on ojitettua ja suunniteltu veden virtaussuunta on ojien suuntainen. Lisäksi vaikka kentän kaltevuus onkin suosituksen mukainen, se kallistuu kohti kentän pohjoisnurkkaa, jolloin vedet eivät jakaannu tasaisesti kentän alueelle. Pintavalutuskentän alueella on vuonna 2013 otetun ilmakuvan mukaan puustoa, joka on tiheintä kentän pohjois- ja koillisosassa. On mahdollista, että pintavalutuskentältä vapautuu sen käytön alkuvaiheessa ja tuotantoalueen kunnostusvaiheessa ravinteita sen sijaan, että se puhdistaisi turvetuotannon vettä. Kunnostusvaiheessa turvetuotannon päästöt vesistöön ovat muutenkin suurimmillaan. Näiden seikkojen seurauksena pintavalutuskentän puhdistusteho voi olla huono siitä huolimatta, että kenttä on mitoitettu pinta-alaltaan isoksi.

Vesistövaikutukset

Pohjois-Karjalan vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2010–2015 on esitetty, että ympärivuotinen pintavalutus on nykykäytännön mukainen turvetuotannon vesien käsittelymenetelmä. Tuotantotoiminnan suuntaaminen pois herkiltä vesistöalueilta on tärkeä turvetuotannon ympäristönsuojelukeino. Kaikki kuormitusta lisäävä toiminta on omiaan heikentämään mahdollisuuksia turvata vesienhoitosuunnitelman mukaiset tavoitteet.

Vänskänsalmea kuormittavat ennestään Oravilahden kuivatusalueen maataloudesta peräisin olevat päästöt, Rääkkylän kunnan jätevedenpuhdistamon käsitelty jätevesi sekä Mensunsuolla sijaitsevan suljetun kaatopaikan vedet. Oravilahden kuivatusalueen reunaojasta, jossa Ruplansuon kuivatusvesi on tarkoitus johtaa Vänskänsalmeen, on ympäristöhallinnon tietojen mukaan mitattu 2000-luvulla hyvin korkeita typpi- ja fosforipitoisuuksia (kokonaistyyppi 1 000–2 000 µg/l, kokonaisfosfori 61–150 µg/l). Vesi on erittäin tummaa (270–300 Pt/l) ja sameaa. Vänskänsalmi ja koko Hämeenselkä on matala vesistö, jonka veden laatu on riippuvainen siihen tulevasta kuormituksesta. Vänskänsalmen vesi vaihtuu lähinnä tuulen vaikutuksesta.

Hakijan arvion mukaan tuotantoalueen kuivatusvedet aiheuttaisivat Vänskänsalmeessa vähäistä rehevöitymistä ja liettymistä. Tuotantoalueen vedenkäsittelyyn suunnitellun pintavalutuskentän toimivuus on epävarmaa, kuten edellä on esitetty.

Pyhäselän tila on Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuoteen 2015 luokiteltu hyväksi. Hämeenselän tilaa ei ole erikseen luokiteltu. 2000-luvulta

olemassa olevien vesinäytteiden tulosten perusteella Vänskänsalmissa vesi on ravinteikkaampaa kuin ulompana Hämeenselällä. Fosforipitoisuus on ajoittain ollut lähellä tyydyttävän tilan rajaa ja typpipitoisuus on ollut jollakin näytekerralla tyydyttävällä tasolla. Vesienhoitosuunnitelman tavoite on muun muassa, että erinomaisessa tai hyvässä tilassa olevat vesistöt säilyvät heikentymättä. Ottaen huomioon Vänskänsalmen ja Hämeenselän ominaisuudet, vesistön merkitys virkistyskäytölle sekä vesienhoitosuunnitelman tavoite, lisäkuormituksesta aiheutuvaa pilaantumista tai pilaantumisen vaaraa on pidettävä merkittävänä.

Johtopäätös

Ruplansuon suunnitellun turvetuotantoalueen läheisyydessä on kolme rauhoitettua sääksen pesäpuuta. Sääksi on pesinyt alueella viime vuosina vaihtaen pesää tarpeen mukaan. Turvetuotanto lohkolle 2 aiheuttaisi häiriötä sääksen poikastuotannolle.

Turvetuotannosta aiheutuvan vesistön kuormituksen merkittävyyttä arvioidessa aluehallintovirasto on ottanut huomioon ympäristönsuojelulain 4 §:n 1 momentin 2 kohdan edellyttämän varovaisuusperiaatteen mukaisesti turvetuotannon aiheuttamaan vesistökuormitukseen liittyvät epävarmuustekijät.

Vänskänsalmea kuormittavat ennestään Oravilahden kuivatusalueen maataloudesta peräisin olevat päästöt, Rääkkylän kunnan jätevedenpuhdistamon käsitelty jätevesi ja Mensunsuolla sijaitsevan suljetun kaatopaikan vedet. Vänskänsalmen merkitys vesistösidonnaiselle matkailulle ja virkistyskäytölle on suuri. Turvetuotannosta aiheutuisi yhdessä muiden vesistöä kuormittavien toimintojen kanssa alapuolisessa vesistöissä merkittävää pilaantumista tai sen vaaraa, jota ei voida päätökseen sisällytettävien lupamääräyksin poistaa.

Ruplansuolta ei tule kuivatusvesiä, kun turvetuotantoa koskeva ympäristölupahakemus on hylätty. Kuivatusveden johtamisasiaa ei ole tarpeen ratkaista.

VASTAUS LAUSUNTOIHIN JA MUISTUTUKSIIN

Luvan myöntämistä vastustavat vaatimukset ovat tulleet huomioon otetuiksi, kun hakemus on hylätty. Muista vaatimuksista ole tarpeen lausua.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 6, 41, 42, 50 ja 105 §

Laki eräistä naapurussuhteista 17 §

Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 28 §

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 11 880 euroa. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Aluehallintoviraston maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1572/2011) liitteen maksutaulukon mukaan 30–300 hehtaarin tuotantoalueen ympäristöluvan käsittelystä perittävä maksu on 11 880 euroa. Kielteisestä päätöksestä peritään samansuuruinen maksu kuin myönteisestä päätöksestä. Asian käsittelyn vaatima työmäärä vastaa myönteisen ratkaisun työmäärää, kun hakemus on kuulutettu kahteen kertaan hakemuksen muutoksesta johtuen.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Vapo Oy

Jäljennös päätöksestä

Rääkkylän kunta
Rääkkylän kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Päätös sähköpostilla

Pohjois-Karjalan ELY-keskus / ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Pohjois-Karjalan ELY-keskus / kalatalousviranomainen
Suomen ympäristökeskus

Ilmoitus päätöksestä

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto, sekä niille jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla ja lehdessä

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Itä-Suomen aluehallintoviraston Mikkelin päätoimipaikan ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Rääkkylän kunnan virallisella ilmoitustaululla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Liite Valitusosoitus

Timo J. Lehtonen

Raili Pärjälä

Asian on ratkaissut johtaja Timo J. Lehtonen. Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Raili Pärjälä.

Valitusviranomainen Aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **24.2.2014**.

Valitusoikeus Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, hankkeen sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella hankkeen ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomainen sekä hankkeen sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faksilla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen aluehallintovirastolle

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava kaksin kappalein Itä-Suomen aluehallintovirastolle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faksina tai sähköpostilla. Sähköisesti (faksina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Itä-Suomen aluehallintoviraston Mikkelin päätoimipaikan kirjaamon yhteystiedot

käyntiosoite:	Maaherrankatu 16, 50100 Mikkeli
postiosoite:	PL 50, 50101 Mikkeli
puhelin:	(vaihde) 029 501 6800
faksi:	015 760 0150
sähköposti:	kirjaamo.ita@avi.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15

Oikeudenkäyntimaksu Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.